

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มนุษย์ต้องปรับตัวอยู่เสมอ จึงจะสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ การที่มนุษย์จะปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้นั้น จะต้องเป็นคนที่มีคุณลักษณะอย่างหนึ่งคือเป็นคนคิดเป็น (อุณา นพคุณ 2528 : 76) ซึ่งการที่บุคคลใดจะเป็นคนคิดเป็นนั้นมิใช่ว่าจะเป็นคนคิดเป็นขึ้นมาเอง แต่หากจะต้องผ่านกระบวนการทางการศึกษาก่อน และกระบวนการการศึกษานั้นจะต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตจึงจะทำให้คนปรับตัวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ (จันทร์ ชุ่มเมืองปัก 2523 : 16-22)

การศึกษาตลอดชีวิตประกอบด้วยการศึกษา 3 แบบ คือ การศึกษาแบบธรรมชาติวิสัย (Informal Education) การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) และการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-Formal Education) การศึกษาแบบธรรมชาติวิสัยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทุกระยะของชีวิต เป็นการศึกษาจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เช่น ประสบการณ์จากครอบครัว จากเพื่อนบ้าน จากการเล่น การทำงาน จากสื่อมวลชนและอื่น ๆ ประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้มนุษย์เกิดเจตคติ (Attitude) ค่านิยม ทักษะและความรู้ต่าง ๆ (จรูญ พาณิชยณสินไชย 2528 : 3, 11-12) เมื่อมนุษย์เจริญวัยขึ้นก็จะได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นการเพิ่มเติมจากการศึกษาแบบธรรมชาติวิสัย ในขณะที่ศึกษาอยู่ในระบบโรงเรียนหรือเมื่อออกจากระบบโรงเรียนแล้ว บางคนก็จะได้รับการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้วย ซึ่งการศึกษานอกระบบโรงเรียนนี้ ปัจจุบันมีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคมมาก เพราะเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อลดความไม่เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาของประชาชน (ปรุ้ม นิคมานนท์ 2528 : 107) เป็นการศึกษาที่มุ่งช่วยเหลือให้มนุษย์สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่

เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงด้านความเจริญของ
วิทยาการต่าง ๆ การคมนาคม การสื่อสาร รวมทั้งเป็นการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับ
เป็นยุทธศาสตร์ในการเร่งรัด พัฒนาการอยู่ที่กิตติของประชาชนด้วย (เจริญ
พานิชย์ฉินชัย 2528 : 6-8)

เนื่องจากความสำคัญของการศึกษากังกล่าว จึงเป็นความจำเป็นและเป็น
หน้าที่หลักของรัฐที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชาติ (จุมพล
หนิมพานิชย์ ใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2525 : 1 : 81-82) ปัจจุบันใน
แต่ละปีรัฐบาลไทยใช้จ่ายงบประมาณจำนวนถึง 4 หมื่นกว่าล้านบาทในการจัดการศึกษา
(สำนักงานประมาณ 2528 : 1, 25) ซึ่งงบประมาณจำนวนมหาศาลนี้ส่วนมากใช้เพื่อ
จัดการศึกษาให้แก่เยาวชน อย่างไรก็ตาม เยาวชนก็หาได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน
อย่างทั่วถึงกันไม่ จะมีก็เพียงการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่านั้นที่เยาวชนได้เรียน
กันอย่างทั่วถึง การศึกษาระดับสูงกว่านี้ แม้รัฐจะเปิดโอกาสให้ทุกคนเรียนได้อย่าง
เสรี แต่เยาวชนส่วนมากมีบิดามารดาฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จึงไม่สามารถเล่าเรียน
ได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2524 : 20-
21 ; สัมฤทธิ์ มีวงศ์อุโฆษ, บรรณาธิการ 2529 : 635) ปัจจุบันจึงปรากฏว่า
เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาเพียงประมาณ
ร้อยละ 40 เท่านั้น ส่วนที่เหลือซึ่งมีจำนวนปีละกว่า 5 แสนคน ไม่ได้ศึกษาเล่าเรียน
ในระดับที่สูงขึ้น (กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : ไม่
ปรากฏเลขหน้า) เยาวชนเหล่านี้เป็นผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาไปอย่างน่าเสียดาย
ทั้งที่ช่วงวัยนี้ก็เป็นวัยที่สมควรศึกษาเล่าเรียนอยู่ในระบบโรงเรียนเพื่อสร้างเสริม
ประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในอนาคต

การที่เยาวชนออกจากระบบการศึกษาในขณะที่ได้รับการศึกษาเพียงชั้นประถม
ปีที่ 6 ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เพราะอายุน้อย (สมชัย วุฒิปรีชา และ
โกวิท วรพิพัฒน์ 2528 : 5) แต่ก็มีเยาวชนจำนวนมากที่ถูกความยากจนบีบบังคับ
จำเป็นต้องหางานโดยปราศจากความรู้และทักษะอย่างเพียงพอ และเนื่องจากขาดการ
แนะแนวและการเตรียมอาชีพที่ดีจึงต้องเป็นแรงงานไร้ฝีมือ เป็นผู้มีรายได้น้อย ทำให้

ไม่มีโอกาสเลื่อนฐานะเป็นแรงงานมีฝีมือได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2524 : 41) โดยเฉพาะเยาวชนที่ออกไปรับจ้างตามสถานประกอบการต่าง ๆ มีอยู่ไม่น้อยที่ตกอยู่ในสภาพถูกกดขี่แรงงาน ถูกเอารัดความเปรียบ ซึ่งกฎหมายไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้อย่างทั่วถึง

เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มา 1-3 ปี จะมีอายุระหว่าง 12-15 ปี กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงอันจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวในอนาคต ดังนั้นเยาวชนเหล่านี้จึงควรได้รับการฝึกฝนเรียนรู้ และพัฒนาในสิ่งที่เป็ประโยชน์ส่งเสริมต่อพัฒนาการที่ดีของชีวิต โดยการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 1-3) อย่างไรก็ตามโอกาสที่เยาวชนกลุ่มนี้จะได้รับประสบการณ์ เพื่อให้เกิดผลดีแก่ชีวิตในอนาคตยังมีอยู่น้อย เพราะหน่วยงานของทางราชการที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน มิได้ให้บริการแก่เยาวชนกลุ่มนี้ เช่น โรงเรียนสารพัดช่างจะรับเฉพาะผู้เรียนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานของกรมแรงงานก็เช่นเดียวกันจะให้เฉพาะผู้ที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปเท่านั้น เข้ารับการฝึกอบรมได้ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2525 : 74) ส่วนกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดอายุของผู้มีสิทธิสมัครเข้าเรียนในโครงการต่าง ๆ ไว้ว่าจะต้องมีอายุย่างเข้าปีที่ 15 เป็นต้นไป (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ. 2526 : หมวด 3 ข้อ 10 ; ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พ.ศ. 2516 : ข้อ 4) การกำหนดคุณสมบัติเช่นนี้ทำให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มา 1-3 ปี ประสบปัญหา เรื่องโอกาสและความต่อเนื่องในการเข้ารับการฝึกอาชีพหรือบริการด้านศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างยิ่ง ดังนั้น การกำหนดมาตรการหรือกิจกรรมเพื่อรองรับประชากรกลุ่มนี้ให้มีโอกาสพัฒนาตนเองจึงเป็นเรื่องจำเป็น และสำคัญยิ่ง

จังหวัดลพบุรีเป็นเมืองเก่าที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และความเจริญทางวัฒนธรรมอย่างสูงเมืองหนึ่งมาแต่โบราณ ศิลปกรรม โบราณวัตถุ

โบราณสถาน ตลอดจนหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ชุกคั่นพบ แสดงถึงความรุ่งเรืองทางอารยธรรม และแสดงเอกลักษณ์ที่เป็นแบบอย่างเฉพาะตัวในเขตลุ่มน้ำ ภาคกลางอย่างชัดเจน (สุรพันธ์ ยันตร์ทอง ในวิทยาลัยครูเทพสตรี 2522 : คำนำ) และเนื่องจากลพบุรีตั้งอยู่ในบริเวณที่มีความอุดมสมบูรณ์ คือ อยู่ในเขตที่เป็นลุ่มน้ำ พื้นดินได้รับตะกอนจากแม่น้ำใหญ่ถึงสามสาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำป่าสัก ตลอดจนจากสาขาของแม่น้ำเหล่านี้ ลพบุรีจึงเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตร เช่น ข้าว ข้าวโพด ถั่วเขียว เป็นต้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2526 : 15; สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี 2524 : 20) สภาพความอุดมสมบูรณ์เช่นนี้ นอกจากจะมีผลทางเศรษฐกิจแล้ว ยังมีผลทำให้องค์ประกอบทางเชื้อชาติของประชากรเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ จะดึงดูดให้คนอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งโดยไม่ขาดสาย (สายชล วรรณรัตน์ ในวิทยาลัยครูเทพสตรี 2522 : 8) ปัจจุบันประชาชนชาวจังหวัดลพบุรีประกอบด้วยคนไทยหลายเผ่าพันธุ์ คือ นอกจากชาวไทยภาคกลางทั่วไปแล้ว ยังมีชาวไทยที่สืบเชื้อสายมาจากชาวเวียงจันทน์ ซึ่งอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองไทยตั้งแต่สมัยเจ้าอนุวงศ์เป็นกบฏ โดยเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ที่บ้านหัวช้าง ตำบลท่าศาลา อำเภอเมืองลพบุรี และชาวไทยเชื้อสายลาวพวนที่อำเภอบ้านหมี่ บางห้องที่ของอำเภอเมืองลพบุรี และอำเภอโคกสำโรง นอกจากนี้ยังมีชาวไทยรามัญ ที่ตำบลบางชันหมาก อำเภอเมืองลพบุรี ซึ่งอพยพมาจากเมืองหงสาวดี (สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี 2524 : 19) และยังมีชาวไทยละห่วย ที่ตำบลคีรีลัง อำเภอชัยบาดาล ซึ่งกล่าวกันว่าเป็นเชื้อสายชาวจวน ซึ่งอพยพมาอยู่ตำบลนี้หลายร้อยปีแล้ว (ศรีศักดิ์ วัลลีโกมล ในวิทยาลัยครูเทพสตรี 2522 : 331) ชาวไทยกลุ่มใหญ่อีกกลุ่มหนึ่ง คนในท้องถิ่นเรียกว่า ไทยเบ็ง อยู่ที่ตำบลสระโบสถ์ อำเภอสระโบสถ์ ซึ่งจากการสอบถามผู้สูงอายุในท้องถิ่น ยังไม่สามารถสืบประวัติได้ว่าชนกลุ่มนี้สืบเชื้อสายมาจากชนกลุ่มใด คนไทยเชื้อสายต่าง ๆ เหล่านี้มีภาษาพูดเป็นของตนเอง และยังมีขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากชาวไทยทั่ว ๆ ไป (สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี 2524 : 9)

นอกจากความสำคัญทางประวัติศาสตร์และความสำคัญในการผลิตที่ผลทางการเกษตรแล้ว ลพบุรียังเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์มาแต่โบราณ และจะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในด้านการทหารของประเทศต่อไปอีกนาน โดยเฉพาะปัจจุบัน ลพบุรีเป็นที่ตั้งของหน่วยทหารหลายหน่วย ทั้งทหารบกและทหารอากาศ ทหารเหล่านี้จะเป็นกำลังหนุนในการป้องกันประเทศและป้องกันกรุงเทพฯ ได้อย่างดี (คำเนิร เลขะกุล ในวิทยาลัทยครุเทศศรึ 2522 : 218-247)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ลพบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีทรัพยากรพร้อมที่จะรับการพัฒนาให้เจริญรุดหน้าไปได้ ซึ่งการที่จะพัฒนาให้เจริญรุดหน้าได้นั้น การศึกษาของประชาชนจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ยิ่งคนมีระดับความรู้สูง มีคน "คิดเป็น" มาก การพัฒนาย่อมมีโอกาสประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาให้มากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาถึงการศึกษารองประชาชนในจังหวัดลพบุรีแล้วจะเห็นว่ายังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างจะต่ำหลัง จากการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2528 ลพบุรีอยู่ในอันดับสุดท้ายของประเทศ และเมื่อพิจารณาถึงอัตราการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ายังอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับจังหวัดในเขตการศึกษาเดียวกัน เช่น ในปีการศึกษา 2529 อัตราการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา มีเพียงร้อยละ 46.26 ในขณะที่จังหวัดสิงห์บุรี และอ่างทอง ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกัน มีอัตราการการศึกษาต่อสูงถึงร้อยละ 66.64 และ 64.28 ตามลำดับ (กองแผนงานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงวิธีการที่จะจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อในจังหวัดลพบุรี โดยจะศึกษาเฉพาะในเขตสุขาภิบาลตำบลสระโบสถ์ ซึ่งเป็นท้องถิ่นที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ ด้วยพิจารณาเห็นว่า เป็นเขตที่มีอัตราการการศึกษาต่อค่อนข้างต่ำ มีประชาชนฐานะยากจนอยู่มาก เป็นดินที่มีคนต่างจังหวัดอพยพมาอยู่หลายกลุ่ม และเป็นเขตที่ประชาชนมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมในโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลเพื่อการจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ โดยมีจุดมุ่งหมาย

เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานภาพบางประการและปัญหาทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้
ศึกษาต่อ พระสงฆ์ คณะกรรมการหมู่บ้าน และข้าราชการสักระหวางหลักที่ปฏิบัติงาน
ในท้องถิ่นเกี่ยวกับวิธีการที่จะจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ผู้สำเร็จ
การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา โดยศึกษาเกี่ยวกับ
 - 2.1 สภาพปัญหาและความต้องการด้านการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - 2.3 การประชาสัมพันธ์โครงการ
 - 2.4 การให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่ผู้เรียน
 - 2.5 การเลือกผู้สอนและการนิเทศการสอน
 - 2.6 การสรรหาทรัพยากรที่จะใช้ในการจัดการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

1. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของบุคคล 4 กลุ่ม คือ ผู้สำเร็จ
การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ พระสงฆ์ คณะกรรมการหมู่บ้านและ
ข้าราชการสักระหวางหลักที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น โดยจะศึกษาเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่หรือ
ปฏิบัติงาน รับผิดชอบในเขตสุขาภิบาลตำบลสระโบสถ์ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัด
ลพบุรี เท่านั้น
2. คิวแปรที่จะศึกษา
 - 2.1 สถานภาพบางประการและปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2527, 2528, และ
 2529

ตัวแปรตาม ได้แก่ สถานภาพด้านต่าง ๆ ของผู้สำเร็จการศึกษา
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพของบิดา การ
 ศึกษาของบิดา รายได้ของครอบครัว จำนวนพี่น้องร่วมบิดา-มารดา ลำดับที่เกิด
 สาเหตุสำคัญที่ทำให้ไม่ศึกษาต่อ สภาพการทำงาน รายได้จากการทำงาน และ
 สภาพปัญหาต่าง ๆ ไป

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการที่จะจัดโครงการการศึกษานอกระบบ
 โรงเรียนให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมี 4 กลุ่ม
 คือ ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ พระสงฆ์ คณะกรรมการ
 หมู่บ้าน และข้าราชการสี่กระทรวงหลักที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4
 กลุ่ม เกี่ยวกับ

1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการศึกษาของผู้สำเร็จการ-
 ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา
2. วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน
3. การประชาสัมพันธ์โครงการ
4. การให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่ผู้เรียน
5. การเลือกผู้สอนและการนิเทศการสอน
6. การสรรหาทรัพยากรที่จะใช้ในการจัดการศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรจะมีความแตกต่างกันในแง่ของอายุ เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่การงาน
2. กลุ่มตัวอย่างประชากรตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจและให้ข้อมูลที่ เป็นจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. โครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง โครงการทางการศึกษาที่จัดนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ไม่ว่าโครงการนั้นจะจัดเป็น กิจกรรมทางการศึกษาโดยเฉพาะหรือเป็นกิจกรรมอื่นเพื่อมุ่งให้รู้จักแก้ปัญหา ฝึกอาชีพ หรือพัฒนาความรู้เฉพาะอย่างตามความต้องการของประชาชน
2. การจัดโครงการการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติ และการตัดสินใจโดยผู้จัดโครงการ และผู้แทนของประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โครงการ เพื่อให้โครงการนั้นบรรลุผล โดยการจัดโครงการการศึกษานอกระบบ โรงเรียนนั้น ผู้จัดโครงการได้คำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ที่โครงการมุ่งให้บริการ วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการ การประชาสัมพันธ์ โครงการ การให้คำปรึกษาและแนะแนวแก่ผู้เรียน การเลือกผู้สอน การนิเทศ- การสอน งบประมาณ การเงิน และการสรรหาทรัพยากรที่จะใช้ในการจัดการศึกษา
3. ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง เยาวชนที่สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนชุมชนบ้านสระโบสถ์ ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ 6 ปี ตามแผนการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2520 และสำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2527-2529
4. ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

หรือการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีหลักสูตรเทียบเท่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เช่น การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ 4 การศึกษาสายอาชีพทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เป็นต้น

5. พระสงฆ์ หมายถึง พระสงฆ์ในพุทธศาสนาที่บวชจำพรรษาในวัด-
สว่างอารมณ์ อำเภอสระโบสถ์ จังหวัดลพบุรี

6. คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง คณะบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตาม
พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 มาตรา 28 ทวิ และ
ข้อบังคับว่าด้วยวิธีการดำเนินงาน คณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 อันประกอบด้วย
กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการโดยการเลือกตั้งจากราษฎร
ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ประธานกิจการการคลัง ฝ่ายกิจการสาธารณสุข ฝ่ายกิจการ
การศึกษาและวัฒนธรรม ฝ่ายกิจการสวัสดิการและสังคม คณะกรรมการหมู่บ้านตาม
คำจำกัดความนี้ รวมถึงสารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบลด้วย

7. ข้าราชการสี่กระทรวงหลัก หมายถึง ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข ซึ่ง
ปฏิบัติงานรับผิดชอบในเขตสุขาภิบาลตำบลสระโบสถ์ รวมทั้งผู้บังคับบัญชาและหัวหน้างาน
ระดับอำเภอของข้าราชการดังกล่าว ข้าราชการแต่ละกระทรวง ได้แก่

7.1 ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง ข้าราชการครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา และกรมการศึกษา
นอกระบบ

7.2 ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย หมายถึง ข้าราชการสังกัด
กรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ พัฒนาการและพัฒนากรในอำเภอสระโบสถ์

7.3 ข้าราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หมายถึง ข้าราชการ
สังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ เกษตรอำเภอ และข้าราชการในสำนักงานการเกษตร
อำเภอสระโบสถ์

7.4 ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ ข้าราชการสังกัด สำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ สาธารณสุขอำเภอและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสาธารณสุขที่รับผิดชอบ
เขตสุขาภิบาลอำเภอสระโบสถ์

8. สุขภาพีบาลค่าบสรระโบสดี หมายถึง ห้องที่ที่ไ้รับการประกาศจากทางราชการให้เป็นเขตสุขภาพีบาล พื้นที่ที่อยู่ในเขตสุขภาพีบาล คือ หมู่ที่ 1-10 และหมู่ที่ 12 ของค่าบสรระโบสดี (หมู่ที่ 11 อยู่นอกเขตสุขภาพีบาล ซึ่งในงานวิจัยจะไม่ศึกษา)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะไ้รับจากการวิจัย

1. ไ้ข้อมูลพื้นฐาน ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจะได้เสนอแนะต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลพบุรี เจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก และผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในอำเภอสรระโบสดี จังหวัดลพบุรี ต่อไป
2. ผลสรุปจากการวิจัย จะเป็นแนวทางการประสานงานของเจ้าหน้าที่สี่กระทรวงหลัก ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาชนบท ในการร่วมกันจัดโครงการทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน ให้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษา
3. เป็นแนวทางและข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องไ้ตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อ เพื่อนำไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมการจัดบริการค้ำานการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย